

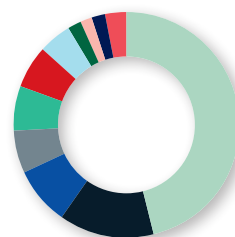
Gentofte LIV ser
mulighederne

/S. 10

Klima og
hav hænger
sammen

/S. 14

Budget 2024
Nye initiativer

/S. 4

Gentofte

LIGE NU

Oktober 2023
Nr. 05 | 23. årgang

**Ældrepris
til Elsie
Petersen**

Side 6

Udligningsbeløbet er højere, end hvad vi bruger på vores folkeskoler – det er voldsomt stort.

Michael Fenger, borgmester

Nye initiativer med budget 2024

I disse uger er medierne fyldt med historier om, at kommuner skal spare, blandt andet fordi de har større udgifter til det specialiserede område for børn og voksne, til sundhedsområdet og til flere ældre borgere. Det er et billede, vi også kan genkende hos os. Men takket være en robust økonomi, hvor vi tænker og handler langsigtet, står vi i Gentofte

et fornuftigt sted, hvor vi er i stand til at navigere i farvandet af nye udmeldinger fra Folketinget og berettigede forventninger fra borgerne.

Der kommer ligeledes løbende nye udmeldinger fra Folketinget om at nedbringe unødvendigt bureaukrati. Fx ældreområdet der skal sættes fri med en ny ældrelov, og i forhold til folkeskolen, hvor regeringen har fremlagt forslag om frisættelse fra centrale fastsatte mål og regler. Områder der er kerneområder for os kommuner, og som har stor indvirkning på vores mulighed for at arbejde effektivt og skabe trivsel blandt borgere og medarbejderne.

Status på budget 2023-24

Vi var en enig kommunalbestyrelse, der sidste år indgik en toårig Budgetaftale for 2023-24 med fokus på vigtige problemstillinger, som kræver langsigtede indsatser at løse. Det gælder klima-udfordringerne, sundhed og trivsel for vores børn og unge samt fastholdelse og rekruttering af kommunale medarbejdere.

I budgettet for 2024 har vi som supplement fået plads til få, men nødvendige nye aktiviteter i budgetperioden. Der er fx mere hjælp til familier med udfordringer, flere aktiviteter på plejecentrene og udvidelse af bibliotekernes digitale materialer – herunder genåbning af Filmstriben i en ny form.

Og så har vi også selv en vigtig indsats under titlen 'Fjern Bøvlet Sammen', hvor vi arbejder på at fjerne administrativt bøv! for medarbejderne på fx skoler, i dagtilbud og på ældreområdet, så de kan bruge mere tid på service til borgerne.

Robust økonomi trods udligning

Det er ingen hemmelighed, at både jeg og mine kolleger i Kommunalbestyrelsen er kede af, at skatten stiger i vores kommune. Det er en ringe trøst, at Gentofte stadig er blandt de kommuner, der har det laveste samlede skattetryk, sammenlignet med resten af Danmark – for baggrunden for stigningen er den uretfærdige udligningsreform fra 2020. Reformen påfører Gentofte Kommune en ekstraregning til udligning på 500 mio. kr. om året – og det kan vi ikke spare os ud af uden at forringe servicen meget, meget voldsomt. Beløbet er højere, end hvad vi bruger på vores folkeskoler – det er voldsomt stort.

Vi arbejder naturligvis konstant på at spare ressourcer gennem mere effektive arbejdsgange, blandt andet ved at udnytte den omfattende digitalisering til at skabe en moderne og slank kommune. Derfor kigger vi løbende os selv i kortene med analyser af, hvordan vi kan blive dygtigere til at få det meste ud af vores penge. Og målet for næste budgetaftale for 2025-2026 er allerede sat. Vi skal minimum finde 41 mio. kr. ad den vej – så vi også fremadrettet har mulighed for at investere i at udvikle vores kommune. Ambitionen er, at vi hele tiden er et skridt foran, så vi kan sikre, at Gentofte forbliver et godt sted at bo, leve og arbejde.

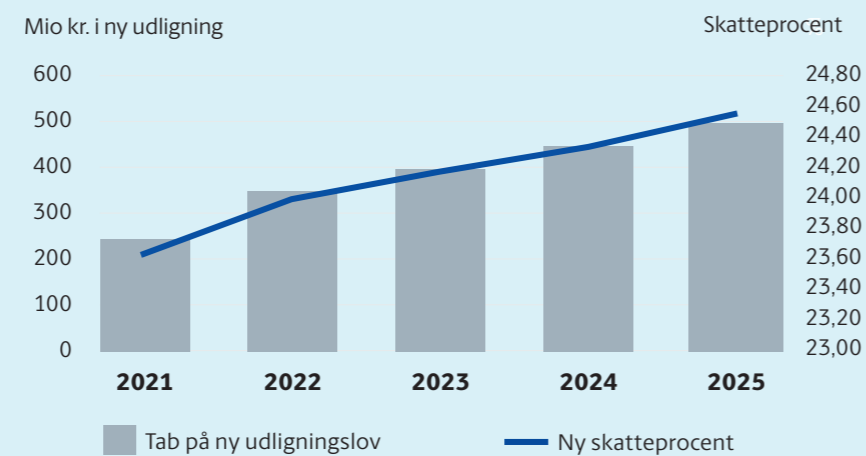
Michael Fenger
Borgmester

Hvorfor stiger skatten i Gentofte?

Den nyeste udligningsreform blev vedtaget i Folketinget i 2020 af Socialdemokratiet, Venstre, Radikale Venstre, SF og Alternativet. Reformen pålagde Gentofte at betale **ekstra 500 mio. kr. om året i udligning**. Det er et beløb, der svarer til driften af alle kommunens folkeskoler og lidt til.

Det var derfor en enig Kommunalbestyrelse, der i 2020 så sig nødsaget til dels at gennemføre ekstra effektiviseringer på 40 mio. kr. på primært administrative funktioner, dels hæve skatten i takt med at udligningsreformen bliver indfasat.

Det betyder, at skatten i 2025 hæves med 0,17 procentpoint i 2024 og yderligere 0,22 procentpoint i 2025. Gentofte er dog stadig blandt de kommuner i Danmark, der har det laveste samlede skattetryk, dvs. når man ser samlet på kommuneskat, grundskyld og kirkeskat.

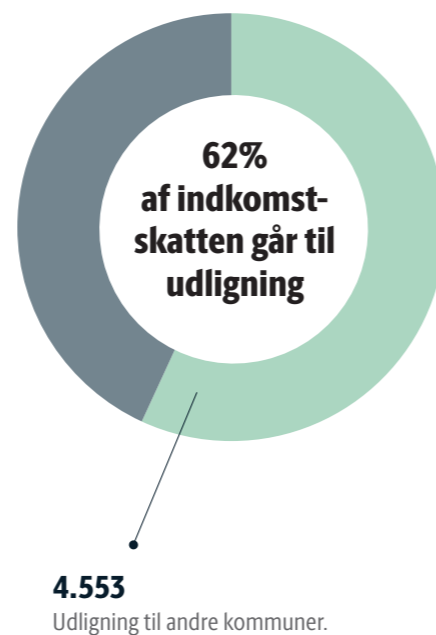
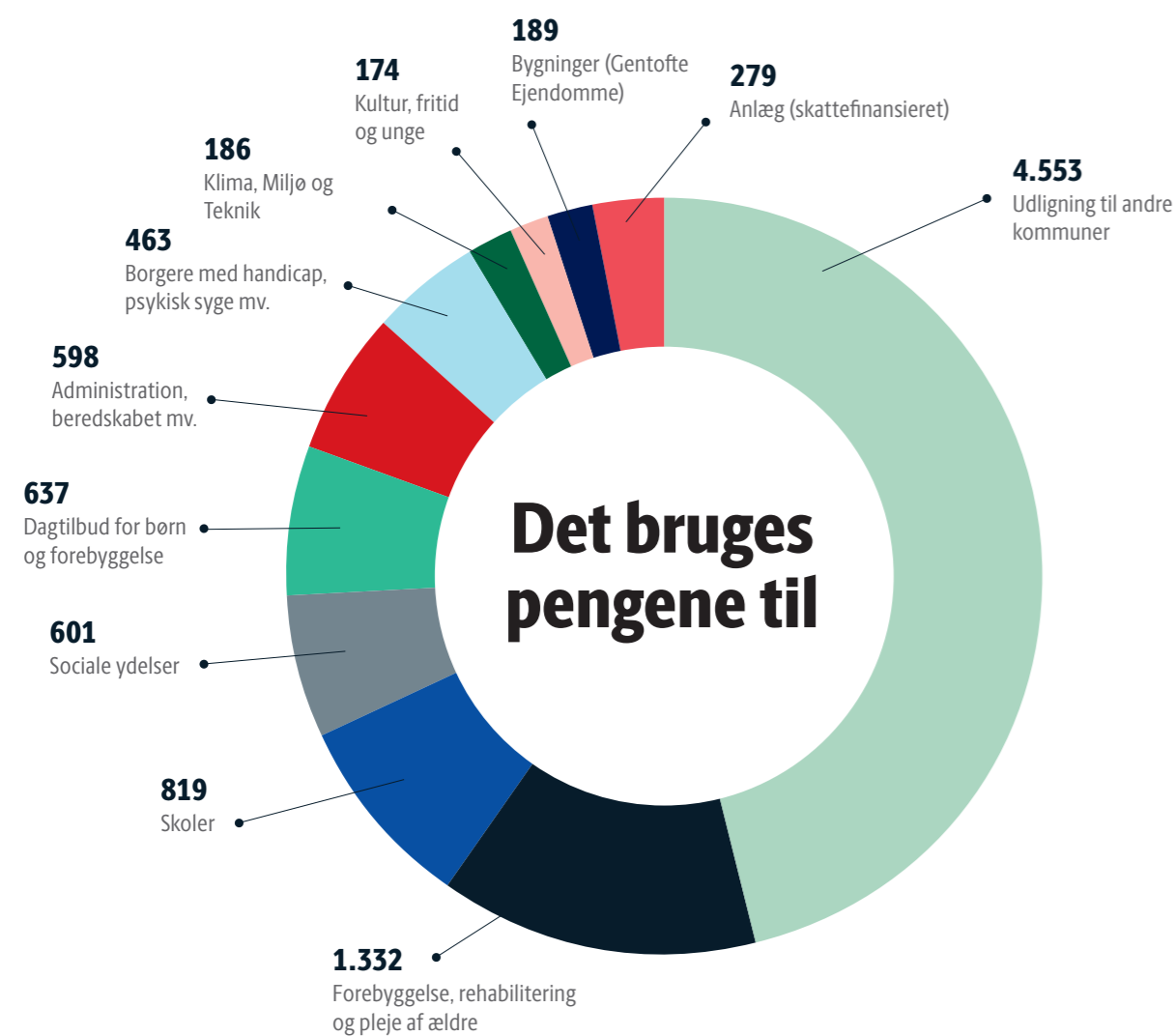

Vi cykler til sport

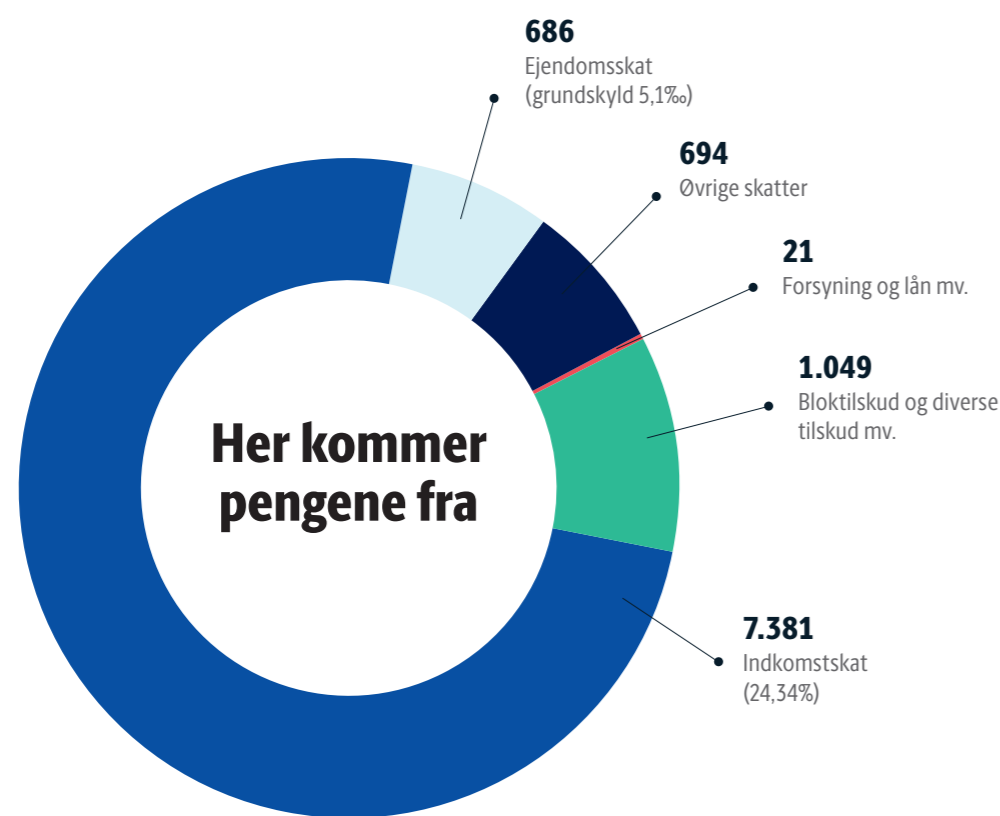

HIK Tennis' Junior Klub 12-18 år blev de glade vindere af den allerførste Vi Cykler til Sport kampagne. Alle idrætsforeninger i Gentofte Kommune var inviteret til at deltage i kampagnen ved at tage cyklen til sport flest mulige gange i september måned. Fem klubber stillede op med 14 hold fordelt på 587 deltagere. Kampagnen er et samarbejde mellem Dansk Idrætsforbund (DIF) og Gentofte Kommune, der ønsker at styrke cykelkulturen og gøre det trygkere for alle at cykle. Ved at vælge cyklen fremfor bilen er vi samtidig med til at mindske både trængsel i trafikken og CO₂-aftryk.

Robust budget 2024

Fra januar til august betaler borgerne i Gentofte skat til borgere i andre kommuner – først fra den 13. august betaler Gentofte-borgerne skat til deres egen kommune.

(Alle tal er angivet i hele millioner kroner)

Der sker en ændring af fritidspas for økonomisk udfordrede familier.

Alle partier i Kommunalbestyrelsen har bekræftet den toårige budgetaftale, som blev indgået sidste år under overskriften 'Gentofte tænker og handler langsigtet'.

Allerede i det toårige budget fra sidste år afsatte forligspartierne betydelige midler til at fastholde og rekruttere tilstrækkeligt med kommunale medarbejdere på velfærdsområderne. Budgettet indeholder også en permanent bevilling til kommunens ungeindsats og midler til forbedringer for sårbare børn og deres familier, folkeskolen samt renovering af infrastrukturen, herunder veje, cykelstier, fortove og bygninger. Samtidig fortsætter arbejdet med at realisere kommunens ambitiøse klimaplan.

Gentofte Kommune har via effektiviseringer skabt et lille råderum til en række supplerende, nødvendige investeringer i 2024, hvilket – sammenholdt med ekstra midler fra økonomiaftalen mellem KL og regeringen – sikrer en fortsat robust økonomi.

Styrket fastholdelse og rekruttering af medarbejdere

For at sikre servicen på områder som børn og ældre styrkes den målrettede indsats for at fastholde og rekruttere dygtige medarbejdere yderligere. På skoleområdet etableres fx en traineeordning for pædagogstuderende, og på dagtilbudsområdet kommer der lokale mentorordninger for nyuddannede pædagoger. På ældreområdet højnes uddannelseskvaliteten for SOSU-elever, og jobcenteret kan også i 2024 tilbyde integrationsborgere ansættelse på kommunens plejecentre som forberedelse til en uddannelse som SOSU-hjælper.

Hjælp til familier med udfordringer

Der oprettes et nyt tilbud om familiebehandling og vejledning til familier med børn med psykiatriske udfordringer samt midler til behandling af børn med angst og depression. Og der er afsat midler til at nedbringe sagsmængden for den enkelte medarbejder i kommunen for at skabe højere kvalitet i sagsbehandlingen og samarbejdet med familierne.

Trivsel og co-teaching på skolerne

Unge trivsel er generelt under pres. Derfor fortsættes der med nye trivselsinitiativer rettet mod specifikke målgrupper og alle elever i 6. og 7. klasse. Desuden får alle skoler mulighed for forløb med co-teaching for at forbedre undervisningskvaliteten.

Flere aktiviteter på plejecentrene

Der er afsat midler til flere aktiviteter på plejecentrene samt til ansættelse af unge under 18 år. Budgettet inkluderer også flere pladser på kommunens daghjem samt kompetenceudvikling af medarbejdere uden sundhedsfaglig uddannelse for at styrke demensområdet.

Udvidelse af bibliotekernes digitale materialer

Forligspartierne ønsker at udvide rammerne for udlån af Gentofte Bibliotekernes digitale materialer, hvilket muliggør genåbningen af Filmstriben i en ny form fra 2024, hvor borgerne kan benytte otte point om måneden.

Ændring af fritidspas

Økonomisk udfordrede familier vil fremover kunne få finansieret deres børns fritidskontingent med et loft på 3.000 kr. årligt per barn. Samtidig skal familien ikke længere selv lægge beløbet ud.

Læs mere på gentofte.dk/budget2024

Empatiske Elsie

Elsie Petersen får Ældreprisen 2023 for sin utrættelige indsats som frivillig i over 30 år. Stod det til hende, ville hun helst slippe for al ståhej i forbindelse med overrækkelsen, men hendes livshistorie og store engagement i at hjælpe andre er ikke bare inspirerende, den er også værd at fejre.

Elsie prøver at feje det af bordet med et 'sådan har det jo bare været' og 'det er der jo også andre, der gør. Men det er alligevel usædvanligt, at man dedikerer

det meste af sit voksenliv på at gøre livet bedre og sjovere for Gentofte Kommunes ældre – og at man gør det som frivillig i over 30 år. Ikke desto mindre er det præcis det, som Elsie har gjort. Og måske har Elsie gjort mere, end hun lige går og tror. Meget af den nye forskning på ældreområdet peger på, at jo mere man er forbundet til venner, lokalsamfund og andre mennesker, des højere livskvalitet har man, og des længere lever man. Elsie siger det kort:

– Jamen, jeg gør det, fordi jeg ikke kan lade være.

Det frivillige liv

Hele Elsies frivillige liv startede egentlig på en lidt trist baggrund: efter to diskusprolaps fik hun

at vide af sin læge, at hendes arbejdsliv, som hun kendte det, var forbi. På det tidspunkt var hun 51 år og nyuddannet som sosu-medhjælper – hendes drømmeuddannelse.

Lederen af den lokale seniorklub, 'Charlotteklubben' i Vangede fik nys om Elsies situation og spurgte, om hun ville overveje at blive frivillig.

– Jeg kunne jo ikke bare gå og lave ingenting, så jeg accepterede udfordringen med åbne arme og startede med at være frivillig i Charlotteklubben i Vangede én gang om ugen.

Her blev Elsie hurtigt uundværlig, og hendes rolle udvidede sig til bestyrelsesarbejde, biografklubben, udflugtsture og møder i den lokale kirke. I regi af 'Ældre Hjælper Ældre' var hun derefter med til at etablere en besøgstjeneste, hvor frivillige besøgte ældre borgere for at tilbyde selskab og støtte. Dette initiativ blev hurtigt en succes med 15-20 besøgsvenner.

Med tiden fik hun også adgang til flere lokaler på Nymosehave og udvidede deres aktiviteter med et træ- og metalværksted, et videoværksted, en datastue og en telefonservice. Her blev smalfilm og dias digitaliseret, computere blev brugt flittigt, og frivillige ringede til ældre borgere for at sikre, at de ikke følte sig ensomme.

Og meget, meget mere.

Drømmen om at arbejde med mennesker

Hele sit liv har Elsie Petersen drømt om at arbejde med mennesker, men i begyndelsen førte hendes arbejdsliv hende i nogle helt andre retninger, som hun aldrig rigtig landede i. Hun var blandt andet i lære hos C. Schous Fabrikker, så arbejdede hun for en legetøjsfabrikant, et urfirma og blev på et tidspunkt korrespondent i engelsk.

– Jeg ville egentlig gerne have haft noget med mennesker at gøre fra starten af, men jeg kommer fra en arbejderfamilie, så det handlede om at komme ud og tjene nogle penge.

Men med Elsies energiske tilgang, lykkedes det hende alligevel altid at gøre tingene på sin egen måde:

– Jeg måtte jo lave noget ved siden af, som opfyldte de behov. Jeg var engang ansat i Skovshoved Fritidscenter, hvor jeg arbejdede på kontoret. Men det var jo børnene, jeg gerne ville være sammen med, så jeg fik hurtigt lavet mit kontorarbejde, så jeg kunne gå nedenunder og være sammen med dem.

Jeg kan ikke lade være

Igen er det ikke noget Elsie gør så meget ud af, da hun mener, at det kommer helt naturligt for hende at hjælpe andre.

– Jeg har en meget udviklet empatisk side, som jeg måske ikke fik udlevet i mange af mine arbejdsår. Selv når jeg står nede i Brugsen, får jeg altid øje på nogle, der har brug for hjælp – jeg kan ikke lade være.

Vi ønsker Elsie Petersen tillykke med Ældreprisen, som er en velfortjent anerkendelse af hendes arbejde. Hendes historie er ikke kun en kilde til inspiration, men også en påmindelse om, at selv små handlinger kan skabe store forandringer for mange mennesker.

Prisen blev overrakt den 5. oktober 2023 til Rådhusdagene på Gentofte Rådhus af borgmester Michael Fenger. ■

» Jeg accepterede udfordringen med åbne arme og startede med at være frivillig i Charlotteklubben i Vangede én gang om ugen «

Elsie Petersen

Ledige går sig til netværk

Ledige eller sygemeldte kan tilmelde sig fælles gåture i fx Bernstorffsparken eller Dyrehaven. Jobcentrets nye tilbud 'Gå med Gentofte' giver mulighed for at styrke sit netværk, møde andre i samme situation, få sparring, blive inspireret af andres karriereveje og få et ekstra energi-boost i sin hverdag.

En facilitator er med

Deltagerne får følgeskab af gå-værten, Henrik Andersen. Henrik har en master i Fitness og Træning og erfaring som både coach og sundhedskonsulent.

Henrik faciliterer gåturene og tilpasser dem til deltagerens ønsker med gode samtaleemner eller ved fx at lede opmærksomheden hen på naturens ro. Han fortæller:

– Det kan godt være rigtig svært at overkomme det at møde op med andre mennesker, man ikke kender og skal gå en tur med. Men det foregår på deltagerens præmisser. Jeg er en slags facilitator, der kan spørge lidt ind og starte en dialog.

Henrik er med til at få alle deltagerne til at føle sig velkomne. Han fortsætter:

– Jeg har endnu ikke følt, at det har været akavet for nogen at deltage, eller at de har følt, at de havde svært ved at finde noget at snakke om. Uanset hvem der har været der, så har man sagtens kunne have en dialog. Så jeg vil jo bare opfordre til, at så mange som muligt kommer og prøver det.

Gode samtaler

Når deltagerne i samlet flok bevæger sig ad skovstierne, bliver der sat gang i dialog, refleksion og fordybelse. Amalie, der er ledig, har været med på en gåtur, og hun er begejstret:

– Det vigtigste ved gåturen er at få mulighed for at starte min dag med en god

samtale og energi. På gåturen er der selvfølgelig plads til at diskutere arbejde, ledighed, hverdag og 'networking', men det unikke ved det her er rummet for nye samtaleemner og bekendtskaber under mere uformelle rammer.

Naturen som ramme

Formålet med gåturene er at give ledige og sygemeldte et rum til at skabe netværk og få inspiration med motion og naturen som ramme. Det er et tilbud, der er let tilgængeligt og nemt at deltage i. Det kræver blot et kig i facebook-gruppen 'Gå med Gentofte' og et par gode sko.

» Det er ekstremt vigtigt for alle mennesker at få stimulation og at møde andre mennesker, tale og vende forskellige emner med folk udefra «

Dorthe Outzen

'Gå med Gentofte' bidrager til at hjælpe ledige godt på vej, fortæller Dorthe Outzen, afdelingsleder i Jobcenter Gentofte:

– Det er ekstremt vigtigt for alle mennesker at få stimulation og at møde andre mennesker, tale og vende forskellige emner med folk udefra. I 'Gå med Gentofte' kan man komme i snak med mennesker, man ellers ikke kommer i snak med. Og fokus på motion og det mentale er klart en bonus. Vi tror på, at det kan være en medvirkende faktor for at hjælpe borgere tilbage på arbejdsmarkedet.

Vil du gå med?

Bliv medlem af Facebook-gruppen 'Gå med Gentofte' og find din næste gåtur. I gruppen kan du se mødested og tidspunkt for gåturene. Det er gratis at deltage. Du kan gå med Gentofte to gange om ugen, og du deltager, når det giver mening for dig. Turene foregår typisk eftermiddage og aftener. ■

Kulturkalender

KUNST

Kunst i Kirker

En weekend fyldt med spændende samtidskunst i Gentofte Provstis smukke kirker. Udstillingen forløber over en weekend, hvor et udpluk af Danmarks dygtige samtidskunstnere udstiller og vil være til stede i kirken hele weekenden. Her kan man opleve billedkunst, bronzekunst, keramik, installation, popart og glas-kunst. Se programmet på [kunstikirker.dk](#)

- 📍 28.-29. oktober
- 📍 [Gentofte Provstis smukke kirker](#)

Udstilling i Svenske Villa

Svenske Villa i Bernstorffsparken har fortsat sæsonen med en udstilling af kunstnerne Pia Hutters, Mai-Britt Sevel, Marie Louise Steuch og Lucie Verdet. Udstillingen er åben alle dage. Fri entre.

- 📍 Indtil 29. oktober
- 📍 [Bernstorffsparken](#)

DIAMANT JUBILÆUM OLE LYNGBAARD COPENHAGEN Smykkedesign gennem 60 år

Blomster, blade, slanger og elefanter. Gennem 60 år har naturen inspireret guldsmed og smykkedesigner Ole Lynggaard og datteren Charlotte Lynggaard i deres passion for at formgive ædle metaller, brillanter og dyrebare ædelsten til smykker. Oplev deres univers af fascinerende smykker på tætteste hold i en ny jubilæumsudstilling.

- 📍 3. november
- 📍 [Øregaard Museum](#)

ANNA OG MICHAEL ANCHER: Sammen og hver for sig

I rækken af udstillinger om kunstnerhjem sætter Ordrupgaard i efteråret 2023 fokus på kunstnerægtesparret Anna og Michael Ancher. Det er første gang, at en udstilling omhandler begge kunstnere og det kunstneriske samspil, som fandt sted i det fælles hjem i Skagen.

- 📍 Indtil 7. januar
- 📍 [Ordrupgaard](#)

VIDEN OG DEBAT

DENİZ SERINCI: Tyrkiet 100 år

I år er det 100 år siden, Kemal Atatürk proklamerede den tyrkiske republikks fødsel. 100 år, hvor Tyrkiet har været genstand for store reformer og en rivende udvikling. Men også 100 år præget af store spændinger, hvor landet har været skueplads for politiske, sociale og religiøse konflikter. Book billet på [genbib.dk](#)

- 📍 30. oktober kl. 17-18.30
- 📍 [Gentofte Hovedbibliotek](#)

TJEK detaljer om plads og tilmelding direkte hos arrangørerne

Foredrag med Mads Marius

Hvordan får man det godt med sig selv som ungt menneske? I et kantet og hudløst ærligt show fortæller Mads Marius med egne ord, hvordan man kan ændre udfordringer til superheltekræfter. Glæd dig til et show med høj energi, som tager dig på en rejse igennem alt fra Mads' hjertefejl, hverdagen med Tourettes syndrom, og arbejdet med, hvordan man selv kan tage kontrollen over sine egne udfordringer. Tilmelding på [genbib.dk](#)

- 📍 31. oktober kl. 17-18.30
- 📍 [Gentofte Hovedbibliotek](#)

KVINDE, LIV, FRIHED:

Portræt af den iranske kvindekamp

Mød de to dansk-iranske kvinderegtighedsforkæmpere Maria Kafaei Zandeh Del og Ellie Jokar i en samtale om den iranske kvindekamp og om det oprør, der har rystet Iran siden drabet på Jina Mahsa Amini i september 2022. Tilmelding på [genbib.dk](#)

- 📍 13. november kl. 17-18.30
- 📍 [Gentofte Hovedbibliotek](#)

LITTERATUR

Bøger og kaffe

Bibliotekernes personale vil præsentere en række titler og temaer, der spænder fra klassisk litteratur til moderne bestsellere, mens du nyder en kop kaffe. Du er velkommen, uanset om du er en litteraturentusiast, en eventyrlysten læser, ikke har åbnet en bog i en evighed eller bare søger en hyggelig aften blandt bøger og gode samtaler. Tilmeld dig på [genbib.dk](#). Program herunder:

- 📍 **Spekulativ fiktion**
- 📍 1. november 📍 [Gentofte Hovedbibliotek](#)

Hjemstavn

- 📍 8. november 📍 [Vangede Bibliotek](#)

Litteratur som bider

- 📍 15. november 📍 [Vangede Bibliotek](#)

Bøger med fantastiske bygninger og steder

- 📍 6. december 📍 [Jægersborg Bibliotek](#)

Diagnoser og psykiatri i litteraturen

- 📍 13. december 📍 [Gentoftegade Bibliotek](#)

TYSK STJERNEFORFATTER: Judith Hermann

Vær med når den tyske stjerneforfatter Judith Hermann besøger Gentofte Hovedbibliotek. I samtale med Steen Bille fortæller hun om sin nye selvbiografiske bog 'Vi ville have fortalt hinanden alt'. En barndom under utraditionelle omstændigheder, det delte Berlin, familieband og relationer der vælges til, lange, lykkelige somre ved havet. Judith Hermann interviews på tysk

af Steen Bille med opsummeringer på dansk. Tilmelding på [genbib.dk](#)

- 📍 8. november kl. 19-20
- 📍 [Gentofte Hovedbibliotek](#)

SCENE

Folk og Røvere i Kardemomme By

Tag børn og børnebørn med til den allerhyggeligste familietradition – for 42. år i træk! Mød alle de rare, skøre og hyggelige indbyggere i den magiske lille Kardemomme By – skrappe Tante Sofie, den godmodige Politimester Bastian og naturligvis de tre røvere Kasper, Jesper og Jonatan, der lister sig af sted på tå for at stjæle og lave ballade. Billetter på [bellevueeatret.dk](#)

- 📍 Oktober til december
- 📍 [Bellevue Teatret](#)

Få overblik over kulturoplevelser tæt på [GENTOFTE.DK/KALENDER](#)

OPLEV

Halloween for hele familien på Garderhøjfortet

I samarbejde med Soroptimisterne i Gentofte inviterer Garderhøjfortet til Halloween. Gå en gyselig tur i terrænet eller de mørke gange i infanterikasernen, hvor rollespillere folder sig ud. Arrangementet er tilrettelagt til familier med børn i alderen 7-14 år, men mindre og ældre børn er selvfølgelig også velkomne. Billetter købes via [Garderhøjfortet.dk](#) eller i døren. Overskuddet går til 'Stop vold mod kvinder og børn' v. Soroptimist Int.

- 📍 29. oktober kl. 15-18
- 📍 [Garderhøjfortet](#)

Gentofte Plademesse 2023

Vinylpladerne har igennem de seneste år fået en gevaldig revival, og overalt i Danmark bliver der holdt store plademesser, hvor folk har mulighed for at udveksle og sælge plader til hinanden. Det får du igen mulighed for på Gentofte Hovedbibliotek, hvor samlere, sælgere og almindeligt interesserede stiller boder op.

- 📍 9. december kl. 11-15
- 📍 [Gentofte Hovedbibliotek](#)

Jul i Svenske Villa

Svenske Villa slutter året med den traditionelle åbning i weekenderne op til jul: 25.-26. november, 2.-3. december, 9.-10. december og 16.-17. december. Der sælges gløgg og æbleskiver – og der kan også købes kakao, kaffe, the, fadøl og vin.

- 📍 Alle weekender kl. 12-16. (17. dec. kl. 12-14.30)
- 📍 [Bernstorffsparken](#)

BØRN

VÆRKSTED: Er du gyselig nok?

Skal du fejre Halloween med det bedste, grummeste ansigt? Så er du nødt til at tage til Vangede Bibliotek! Der er besøg af én af de bedste makeupartister, som kan sminke dig i den værste udgave af dig selv. Perfekt til Halloweenfesten så du kan skræmme dig til mere slik på dagen, eller bare fordi du har lyst.

- 📍 31. oktober kl. 15-18
- 📍 [Vangede Bibliotek](#)

Magicmesse

Kom til en dag fyldt med magi på Hovedbiblioteket! Magic the Gathering er det første oprindelige samlekortspil og har i dag mere end seks millioner spillere på verdensplan. Nu får du mulighed for at sælge ud af din egen samling eller gå på kortjagt. Vi stiller også borde op, så der kan spilles med de nye kort – hvad enten det er Commander/EDH, Standard eller et tredje format, du spiller.

- 📍 11. november kl. 10-15
- 📍 [Gentofte Hovedbibliotek](#)

FILM: Valhalla

Filmen Valhalla fra 1986 er baseret på de nordiske gudefortællinger. Vi følger menneskebørnene Tjalfe og Røskva, der bringes med ind i gudernes verden. Instruktøren er Peter Madsen, der også stod bag de populære tegneseriealbum fra 1977, og filmen vandt publikumsprisen for bedste børne- og ungdomsfilm i Cannes i 1987. Fra 7 år. Billetter hos [gentoftekino.dk](#)

- 📍 18. november kl. 10-15
- 📍 [Gentofte Kino](#)

Bål og bøger

Børnebibliotekaren tænder op i bålfadet og læser højt af nogle af de bedste historier for børn, mens flammerne luner. Efter højt læsning kan man bage sig et snobrød over gløderne, mens vi taler om historierne. For de 4-10-årige.

- 📍 23. november 15.30-17 og 14. december 15.30-17
- 📍 [Jægersborg Bibliotek](#)

JUL 2023

Julemarked hos JAC

Job-, Aktivitets- og Kompetencecenteret – Kom til årets hyggeligste julemarked. Vi sælger håndlavet brugskunst, unika julepynt, genbrugsting, julemad og har masser af aktiviteter.

- 📍 25. november kl. 10-15
- 📍 [Sandtoften 3-7](#)

ZONTAs Julemarked i Byens Hus

NGO'en Zonta holder julemarked i Byens Hus. Her vil være flotte juledekorationer, lækker strik, skønne marmelader, vin og mange andre ting, som er velegnede til julens mange værtindegaver, kalendergaver og julehygge. I caféen kan købes gløgg, saft og æbleskiver.

- 📍 25. november kl. 10-16
- 📍 [Byens Hus](#)

KREATIVE VÆRKSTEDER I BYENS HUS

I kulturhuset Byens Hus på Hellerupvej 24 finder du flere forskellige kreative fællesskaber og åbne værksteder:

Åbent Atelier
Er du mellem 15-25 år og elsker at udfolde dig kreativt? Så er Åbent Atelier måske noget for dig. Åbent Atelier er et interessefællesskab for unge kunstnere og et inspirerende arbejdsrum med adgang til materialer, workshops, kunstforløb, ekskursioner, mentorordning, sparring og udstillingsmulighed. Kontakt [byenshus@gentofte.dk](#) for mere info eller tilmelding.

- 📍 [Åbent Atelier på 2. sal](#)

Tekstilværkstedet

Har du interesse for at sy, quilte eller lignende, så kom forbi Tekstilværkstedet. Her finder du forskellige grupper og aktiviteter som bl.a. Sokkelund Quilterne og Gentofteposen, men alle med interesse for tekstiler er velkomne. Tekstilværkstedet har som udgangspunkt åbent to faste dage om ugen men byd endelig ind med idéer og engagement.

- 📍 Onsdage kl. 11-15 og torsdage kl. 15-19
- 📍 [Håndværkeriet på 3. sal](#)

Træ- & Metalværkstedet

Åbent Træ- og Metalværksted er etableret af frivillige kræfter. Her kan du fremstille eller reparere forskellige former for træ- og metalprojekter og arbejde med kunstneriske idéer. Byd endelig ind med idéer og frivilligt engagement, hvis du har interesse indenfor træ og metal. Kontakt [traeogmetal@byenshusgentofte.dk](#) for mere info.

- 📍 [Håndværkeriet på 3. sal](#)

Julemarked på rådhuset

Traditionen tro, kan du igen i år købe dine julegaver i en af de mange boder i Rådhushallen. Dagtilbud for voksne med handicap og psykisk sygdom står sammen med dagcentre for ældre for salget i boderne.

- 📍 30. november kl. 11-16
- 📍 [Gentofte Rådhus](#)

Jul på Rådhuset

Første søndag i advent skydes julen i gang på Gentofte Rådhus med juletræstænding, julegodter, julekoncert og julestue. Lions Club Hellerup sælger gløgg og æbleskiver på pladsen foran rådhuset, Gentofte Brandmuseum hjælper julemanden og indenfor holder Musikskolen koncert og Integrationsrådet holder julestue.

- 📍 3. december kl. 14-17
- 📍 [Gentofte Rådhus](#)

Det handler om at se mulighederne

Gentofte LIV har fået årets Initiativpris. Sandsynligvis er der muligheder for alt muligt nyt i dit lokalområde – sådan er erfaringen fra initiativtagerne Martin Dahl og Thomas Strøbech.

Vi mødes på aktivitetsbanen, der ligger på Hartmannsvej 22. Martin Dahl og Thomas Strøbech har taget kaffe og kanelnurrer med, for man finder bedst fælles fodslag, hvis der er kaffe på kanden, det er erfaringen i Gentofte LIV. En blandt mange.

Gentofte LIV står for læring, idræt og velvære, og det er et fællesskab, alle kan være med i. Gentofte LIV er et åbent netværk, der har formålet at skabe forbindelser, der går på tværs af mure, skel og særinteresser. Aktivitetsbanen fra 2019 er et konkret og synligt resultat af en helt særlig måde at engagere sig på. Martin fortæller:

– Vi er ikke en forening. Det ligger ikke i vores intention at være det. Dybest set handler det her om at få borgere og aktører til at se muligheder. Der er masser af foreninger. Og masser af borgere. Så der er ikke behov for flere foreninger. Vi besluttede ret tidligt, at det ville vi ikke. Men vi har en vision: Vi er et fællesskab af private og kommunale aktører, der står sammen om at aktivere alle aldersgrupper, kompetencer og ressourcer i det bedst mulige lærings- og fritidsmiljø.

Klondyke

Initiativerne i Gentofte LIV har gjort en forskel i området omkring aktivitetsbanen, hvor Ungdomsskolen, Børnehuset Artibus, HIK, Messias kirken, Gentofte Gymnasium, Maglegårdsskolen og Trane-

gårdskolen ligger tæt. Men området mangler indre sammenhæng, og det var netop det, initiativtagerne så. Thomas fortæller:

– Martin og jeg begyndte at forme nogle tanker om området for otte-ni år siden. Vi ville gerne skabe bedre forbindelser, så vi tog kontakt til kommunen. Men hvor skulle vi starte? Vores idéer gik helt på tværs af forvaltningsområderne, så vores rejse pr. telefon endte hos den daværende kommunaldirektør. Han var med det samme interesseret. Han tog med til et møde og så området. Det er jo Klondyke, det her, sagde han, Martin supplerer:

– Vi samlede bid for bid alle aktører i området. Alle de her spillere, der normalt kæmper om ressourcerne. Og det lykkedes at få folk til at dele boldbaner, haller, erfaringer om trivsel osv. Det kræver tillid – og det får man, når man lærer hinanden at kende. Alle var også med om bordet, da vi arbejdede med aktivitetsbanen.

Sport i skolen

Aktuelt arbejder Gentofte LIV med konceptet Sport i Skolen:

– Med Sport i Skolen har vi skabt et samarbejde mellem skolerne og sportsklubberne, hvor alle elever mellem 3. og 8. klasse har idrætsundervisning i en sportsklub to måneder om året. Sportsklubberne stiller med deres bedste trænere, og vi kan se, at det giver flere børn lyst til at dyrke en sport. Det handler ikke om elitesport – det handler om et offensivt take på positive fællesskaber, forklarer Thomas.

Sport i Skolen kører på Tranegårdsskolen og Maglegårdsskolen, men Gentofte LIV vil gerne brede konceptet ud.

Nye stisystemer

Gentofte LIV holder møder hvert kvartal, og alle

er velkomne. Både idrætsklubber, foreninger, forvaltningsfolk, borgere og lokalpolitikere deltager.

Thomas og Martin har oplevet, at den før så kringlede vej ind i rådhuset er blevet mere lige til. Især fordi medarbejdere fra forvaltningerne er med til at løfte ideer videre. Gentofte LIV bliver brugt som eksempel, når Gentofte Kommune fortæller om samskabelse, og er en case i et phd-studie om borgerinddragelse. Så Gentofte LIV er med til at træde nye stier, og det er symbolsk, at et bedre stisystem er næste step for området omkring Bregnegårdsvej, Mellem Messias kirken, Maglegårdshallen og Maglegårdsskolen.

Men tankegangen er ikke bundet af geografi. Gentofte LIV vil gerne brede samarbejdet ud til andre bydele, forklarer Thomas

– Vi har aldrig set mure som noget, man kunne løbe ind i. Vi har bare tænkt på, hvordan kommer vi udenom muren. Og det synes jeg faktisk har været kendetegnende; at vi har ikke fulgt 'nej, det kan man ikke'. Hvis vi ikke har prøvet noget før, så siger vi: Lad os prøve det!

Martin supplerer:

– Vi er jo slet ikke ved slutmålet endnu. Det her er jo bare starten – der er så mange flere muligheder. Det handler ikke så meget om bygninger, det handler også mere om at få mere tid og ressourcer brugt på samarbejde, så finder man ud af det. Man skal jo ikke bruge særlig lang tid med hinanden, før man kan se nye muligheder.

Er du blevet nysgerrig på Gentofte LIV eller har du lyst til en rundtur i området? Så skriv til info@gentofteliv.dk eller meld dig til gruppen på Facebook: Søg efter Gentofte LIV – Læring, Idræt og Velvære for at få opdateret info om aktiviteter. ■

» Gentofte LIV står for læring, idræt og velvære, og det er et fællesskab, alle kan være med i «

Martin Dahl

Erhvervskonference 2023

Gentofte Kommune inviterer dig, der er virksomhedsejer eller virksomhedsleder, til årets Erhvervskonference den 21. november 2023 kl. 17.30-20.30 i Rådhuset på Gentofte Rådhus.

Kom op i AI-helikopteren og find ud af, hvorfor og hvordan kunstig intelligens er relevant for dig som erhvervsdrivende. Du får konkrete eksempler med til din hverdag. Få også et blik på tidens tendenser og et fremtidskig ind i, hvad du står over for som virksomhedsejer. Årets 'Vi tar' ansvar-pris' bliver overrakt til en lokal virksomhed, som har gjort en helt særlig indsats for beskæftigelsen i Gentofte.

På konferencen kan du netværke med andre lokale virksomheder, møde en fremtidsforsker, sparre med Erhvervscenter Hovedstaden, få viden om at være leverandør til Gentofte Kommune, få hjælp til din næste rekruttering og møde dine lokale politikere.

Læs mere på gentofte.dk/erhvervskonference

Du er ung – og du har også en stemme

Er du ung – og har du også en mening om, hvordan vi kan fremme unges trivsel? Så kom og vær med til et kick-off møde med borgmester Michael Fenger.

Langt de fleste unge i kommunen har det godt, men på nogle områder er der risiko for, at trivslen kan komme under pres. Gentofte Kommune har allerede igangsat en række initiativer, men ønsker at gøre endnu mere for at fremme trivslen blandt alle unge.

Kommunalbestyrelsen vil gerne have unges egne input til, hvordan man kan fremme unges trivsel og forebygge mistrivsel. Derfor nedsættes der en arbejdsgruppe med unge, som skal komme med anbefalinger til arbejdet med unges trivsel.

Gode erfaringer

Involveringen af de unge sker i forlængelse af Gentofte Kommunes ungepolitik EN UNG POLITIK. De unge skal opleve, at de bliver lyttet til, og at de kan gøre en forskel – både for sig selv og for fællesskabet. Det var også baggrunden for, at der i 2021 blev inviteret ti unge med, da man nedsatte opgaveudvalget 'Unge trivsel – sammen og hver for sig'. Louise Phister på 21 år deltog i udvalget, og hun fortæller:

– Jeg oplevede, at der blev lyttet, og at det, vi sagde, fik en stor indflydelse. Men det er lidt

abstrakt at se, hvordan vores anbefalinger bliver udført i praksis. Jeg tror, at en mere kontinuerlig inddragelse kan gøre, at unge kan se sig selv bedre i politikken.

Derfor opfordrer Louise også andre unge til at involvere sig:

– Jeg synes, at du skal deltage, hvis du føler, at du har noget at bidrage med. Det behøver ikke være stort. Det kan starte som en lille mening, du vil have ud i verden. Jeg meldte mig selv, fordi jeg synes, at HF var fedt, og at det skulle siges højt i forhold til STX. Jeg vidste ikke så meget om unges trivsel. Det er nok med en lille mening at starte med, og de stemmer, der ikke råber højest, har også noget vigtigt at sige.

Kick-off for alle interesserede

Hvis du er interesseret i at være med i arbejdet med unges trivsel, kan du komme og høre mere til et åbent kick-off møde med borgmester Michael Fenger den 1. november på rådhuset kl. 15.30 - 17.

Du skal være mellem 13 til 29 år og enten have bopæl eller gå på uddannelse i Gentofte Kommune for at være med i arbejdsgruppen. Læs mere på gentofte.dk/unges-aktive-medborgerskab. Her kan du også tilmelde dig arbejdsgruppen - der er tilmeldingsfrist den 30. november.

Louise opfordrer unge til at involvere sig og komme til åbent kick-off møde.

En god nats søvn

Få inspiration til, hvordan du kan tale med din teenager om søvn og den digitale færdien.

På søndag overgår vi til vintertid. Vi sætter igen uret tilbage, og det betyder en times ekstra søvn for mange. En ekstra time som er af stor betydning for de fleste af os – ikke mindst de unge.

I Gentofte er det kun 37% af de unge, der får de 8-10 timers søvn, som Sundhedsstyrelsen anbefaler for, at unge har bedre forudsætninger for at trives, indgå i sociale sammenhænge og for læring.

I forbindelse med overgangen til vintertid sætter Red Barnet og Just Human for tredje gang fokus på gode søvn- og skærmanvaner. Som forældre kan du på reloadme.dk hente inspiration til blandt andet at tale med din teenager om balancen mellem søvn og den digitale færdien og få fem konkrete råd til, hvordan I kan tale om at skabe gode vaner i hjemmet.

I Gentofte Kommune har vi fokus på unge og søvn. Læs mere på gentofte.dk/sovn

Tillid til at vi gør det rigtige

Job-, Aktivitets- og Kompetencecenteret, JAC, er flere år i træk kåret som Danmarks bedste arbejdsplads. Her arbejder Ann-Marie Olander Jensen på fuld tid, og det har hun gjort i 25 år. Centeret har over 20 forskellige tilbud med uddannelse, aktiviteter, beskæftigelse og behandling til mennesker med særlige behov.

I det yderste hjørne af Gentofte helt oppe bag Mariebjerg Kirkegård og forbi Ring 3, hvor vejene hedder Grusbakken og Sandtoften, ligger Job-, Aktivitets- og Kompetencecenteret, også kaldet JAC. Kvarteret oser ikke ligefrem af forstadsidyl – her er industri og kæmpe bygninger, hvor mange virksomheder har lager eller store produktioner.

Men hos JAC er alting anderledes. På vej ind i receptionen byder et kæmpe zebrahoved, flot tegnet på væggen, én velkommen, og efter venlig vejledning finder vi tekstilværkstedet, hvor vi møder socialpædagog Ann-Marie Olander Jensen.

Tekstilværkstedet

Tekstilværkstedet er et stort og helt fantastisk rum. Her er højt til loftet og masser af naturligt lys, der vælter ind fra oven. Overalt er der små arbejdsstationer med væve, hvor flittige borgere er i gang med at producere håndlavede karklude, viskestykker eller andre finurlige ting med svære striber og tern.

» Det er, når tingene lykkes for borgerne, at jeg er allergladest for mit arbejde «

Ann-Marie Olander

Her i rummet har Ann-Marie sin daglige gang, og en typisk arbejdsdag forløber aldrig ens. Hun smiler og fortæller om, hvad der er sket for lidt siden:

– I dag har vi lige sunget fødselsdagssang for én, der havde fødselsdag – det sker jo ikke hver dag. Og ellers så sørger vi for at hjælpe ved vævene eller hjælpe én,

der er ved at lære at strikke. Derudover skal vi også have et overblik over, om alle har noget at lave, for ellers finder vi hurtigt noget til dem.

90 % ledelsesløs arbejdsplads

JAC er ikke bare kendt for at være et sted, som giver alle – uanset funktionsniveau – en chance for at udvikle sig og have en meningsfuld hverdag, men stedet er også kendt for at være 90 % ledelsesløs med en flad, hierarkisk struktur, som giver medarbejderen medbestemmelse i hverdagen.

Ann-Marie, der har været med fra starten og desuden også i mange år tillidsrepræsentant, forklarer:

– Det handler om at kunne fornemme, hvad der er bedst for dem, man arbejder med, og så derefter at have lov til at handle med det samme uden at skulle igennem et eller to ledelseslag. Vi kan jo se, hvad der er bedst at gøre, så det handler i bund og grund også om tillid fra ledelsen om, at vi gør det rigtige. Og den har vi i høj grad.

Tilliden mellem medarbejdere og ledelsen samt medbestemmelsen har ikke bare gjort hverdagen lettere for Ann-Marie, det har også fået stor opmærk-

somhed udenfor Sandtoften. JAC er nemlig flere år i træk kåret til Danmarks og Europas bedste offentlige arbejdsplads.

Jordnær arbejdsglæde

Når man spørger Ann-Marie, hvad der giver hende arbejdsglæde, er svaret dog langt mere jordnært end flade hierarkier og ledelseslag.

Hun fortæller om en borger, der gerne ville arbejde med at måle garnet ud til vævene, og der skal man kunne binde en knude, hvad han ikke kunne. Men på hendes opfordring, begyndte han at øve sig, og pludselig en dag kunne han med stolthed vise en selvbundet knude frem.

– Det er, når tingene lykkes for borgerne, at jeg er allergladest for mit arbejde. Og man kan sige, at det er børnelærdom for alle andre at binde en knude, men det er det altså ikke for de mennesker, jeg arbejder med.

Ann-Marie har arbejdet 25 år hos JAC, som til næste år kan fejre 50-års jubilæum.

Læs mere på jacinfo.gentofte.dk ■

GENBRUG

På besøg i Skovshoved Havhave

Byt dig til nyt på byttestativer

Får du ikke brugt din kjole, dit fastelavnkostume, dine vandrestøvler, eller har du dobbelt op af køkkengrej, så kan du sende tingene videre til nye ejermænd via byttestativet. Byttestativet er en indendørs byttestativ til tøj og mindre brugsgenstande. Alt, hvad du hænger på stativet, er gratis.

Der står et byttestativ i Byens Hus og et på Vangede Bibliotek. Planen er, at flere byttestativer skal poppe op andre steder i Gentofte. Stativet er udviklet af Gentofte Kommune og lavet på Job-Aktivitets- og Kompetencecenterets beskyttede snedkeri.

Bliv frivillig stativ-passer

Har du tid og interesse i at få endnu mere genbrug i Gentofte, så er det måske dig, der vil være med til at passe byttestativerne? Vi efterlyser et hold af frivillige, der vil stå for løbende at rydde op og se til stativerne. Hvis du er interesseret, så skriv til renovation@gentofte.dk eller ring til os på 3998 8100. Vi hører også gerne fra dig, hvis du har ideer til, hvor vi kan opstille nye stativer.

Du kan også bruge 'genbrugskortet' til at finde den nærmeste genbrugsbutik eller tøjcontainer, hvor du kan donere til genbrug. Se genbrugskortet og få mere inspiration til genbrug på gentofte.dk/genbrug.

Klimaborgersamlingen er i gang

Gentofte Kommune vil være klimaneutral senest i 2050. Det kræver, at både borgere, foreninger, virksomheder og kommunen selv igangsætter mere klimahandling. Derfor er der nedsat en klimaborgersamling, som skal være med til at styrke lokaldemokratiet og dialogen med borgerne om, hvordan vi skaber mere lokal og konkret klimahandling.

I løbet af fem samlinger og et åbent borgermøde skal borgersamlingen udarbejde anbefalinger til kommunalbestyrelsen om, hvordan vi sammen omstiller os til en mere klimaneutral og bæredygtig adfærd. Samlingerne faciliteres af demokrati-rådgivere fra We Do Democracy for at sikre, at samlingerne ikke bliver præget af hverken politikere eller forvaltning, og bistås med viden fra en ekspertgruppe.

30.000 Gentofte borgere over 16 år blev i foråret inviteret til at deltage i klimaborgersamlingen. 333 borgere tog imod tilbuddet, hvorefter 36 blev udtrukket ved lodtrækning på baggrund af alder, køn, uddannelse og bydel, for at deltagerne repræsenterede sammensætningen af borgerne i kommunen.

Vær med som observatør

Hvis du er nysgerrig, kan du deltage som observatør på klimaborgersamlingerne. Du kan tilmelde dig som observatør ved at skrive til Pia Staalgaard på psta@gentofte.dk. Du kan også deltage i åbent borgermøde den 1. november kl. 17-20 på rådhuset.

Læs mere på klimaborgersamling.gentofte.dk

Der er godt gang i havet denne mandag eftermiddag, hvor produktionsgruppen i foreningen Skovshoved Havhave mødes og ordner garn og kigger strømperne, som hænger på en line i vandet, igennem.

De lange strømpere, som mest af alt minder om et par cancanstrømpere, bruges til at dyrke muslinger i. Hver anden mandag gennem hele sommersæsonen og hver anden søndag i vintersæsonen mødes de medlemmer, som har at gøre med selve driften af havhaven og sørger for, at produktionen af muslinger og tang kører, som den skal. Det såkaldte produktionsanlæg med liner og muslingestrømpere skal tjekkes, renses og ordnes for fejl og mangler. Det giver en masse frisk luft, vind i håret og gode grin og snakke blandt medlemmerne. For uanset vind og vejr skal havhaven passes, så linen, bøjer og strømpere ikke river sig løs med alle de fine muslinger i.

Der dyrkes muslinger

– Det kræver en vis portion tålmodighed at dyrke muslinger. I de mindre saltholdige vande langs

kysten nær Skovshoved varer det nemlig op til tre år, før muslingerne er fuldvoksne og klar til at spise. Til gengæld er det med stor glæde og nysgerrighed, at medlemmerne oplever muslingernes cyklus og havet på nærmeste hold. Medlemmerne, som ikke nødvendigvis er biologer, får undervejs en masse ny viden om havet og dens fantastiske kapacitet, men også om menneskers påvirkning på godt og ondt, siger Elisabeth Kiørboe, som er medstifter og forperson for Skovshoved Havhave.

Skoleklasser på besøg

Foreningen tæller omkring 18 medlemmer, hvor af ca. 10-12 er aktive medlemmer, som er med til at passe havet. De aktive medlemmer er også med til at planlægge og afholde formidlingsarrangementer, som er en vigtig del af foreningens arbejde. Formidlingen eller undervisningen foregår blandt andet gennem skoleklassers besøg i havhaven, hvor foreningen fortæller om havet og den blå biodiversitets tilstand, som desværre ikke er specielt opløftende. Der er dog også positive og opløftende historier om havets potentiale som spisekammer i en mere bæredygtig og klimaneutral fremtid, hvor muslinger og tang kan spille en endnu større rolle i forhold til klimavenlige madvaner og positive miljøeffekter for havet.

Klimapris til havhaven

Netop foreningens arbejde med at formidle viden om den blå biodiversitet igennem et lokalt projekt i Skovshoved Havn var medvirkende til, at kommunalbestyrelsen i Gentofte Kommune besluttede, at årets klimapris skulle gå til Skovshoved Havhave. Prisen blev overrakt af borgmester Michael Fenger i en fyldt teatersal i Byens Hus til årets Gentofte Mødes lørdag den 16. september.

» Klima og hav hænger uløseligt sammen, og det gør vi meget for at formidle «

Elisabeth Kiørboe

– Øresund og vores dejlige kyst betyder meget for os alle sammen her i Gentofte. Skovshoved Havhave gør os alle sammen klogere på havmiljøets udfordringer og den blå biodiversitet. Og viser os, hvordan man

kan dyrke både lækker og klimavenlig mad lige under havets overflade. Så det er en fortjent vinder af årets pris – i et stærkt kandidatfelt, sagde han som en del af sin tale.

Og det var en glad Elisabeth Kiørboe, der modtog klimaprisen sammen med bestyrelsesmedlemmet Veronika og Carl-Heinz, der er menigt medlem af foreningen.

– Vi er lidt benovede over, at netop vi blev valgt. Men vi synes på den anden side, at det var det rigtige valg, sagde Elisabeth Kiørboe til stor latter for salen.

Da roen igen sænkede sig, fortsatte hun:

– Ikke mindst fordi klima og hav hænger uløseligt sammen. Og det gør vi rigtig meget for at formidle. Derfor er vi også rigtig glade for prisen, fordi den kan være med til at sikre omtale, så flere borgere i kommunen hører om, at vi eksisterer og måske kunne være interesserede i at blive medlemmer. Vi håber især på at gøre de yngre generationer mere interesserede i havet omkring os.

Ved prisoverrækkelsen havde foreningen endnu

ikke afgjort, hvad de 25.000 kroner, som følger med prisen, skal gå til.

Men en hurtig brainstorming fra forpersonen på scenen kunne det godt blive til:

– Vi kunne godt bruge et nyt skur til foreningens grej i stedet for det hjørne af et andet skur, som vi låner nu. Det kunne også være udvikling af nyt undervisningsmateriale til børn og unge. Eller udgivelse af en kagebog med opskrifter med tang og muslinger. Under alle omstændigheder skal vi nok gøre rigtig god brug af pengene; det lover jeg, sagde Elisabeth Kiørboe.

Kom og vær med

I sommerhalvåret mødes foreningen hver anden mandag fra kl. 17 i Skovshoved Havn, og i vinterhalvåret er det hver anden søndag kl. 10. Derudover arrangeres også hyggelige sammenkomster for foreningens medlemmer. Alle interesserede er velkomne til at kigge forbi. Hvis man vil være sikker på at møde nogen, er det en god idé at kontakte foreningen på forhånd. Læs mere på skovshoved-havhave.dk eller følg foreningens facebookside Skovshoved Havhave. ■

100 år med bedre børnetænder

I år kan Gentoftes Skoletandpleje fejre 100 år med bedre børnetænder. Lokalarkivet har kigget nærmere på Gentofte Skoletandplejes tidlige år.

Tænder har voldt problemer og er blevet plejet i flere tusinde år. Helt frem til 1800-tallet mente man, at caries skyldtes ormeangreb i tænderne, i starten af 1700-tallet blev der udviklet tandbørster og tandcreme i Europa, men det var først et godt stykke oppe i 1900-tallet, at tandbørstning blev et udbredt fænomen i den danske befolkning. Skoletandplejen spillede en central rolle i udbredelsen af bedre tandhygiejne.

Fagpersoner var allerede i begyndelsen af 1900-tallet klar over sammenhængen mellem indtag af sukker og huller i tænderne, og tandbørstningens gavnlige virkning på samme. Det betød dog ikke, at tandhygiejnen nødvendigvis var god, og mange har nok hørt historien om, hvordan man 'i gamle dage' fik et gebis i konfirmationsgave.

Bismarcksklumper og falske tænder
Vi har ingen grund til at tro, at det stod hverken værre eller bedre til i Gentofte. I begyndelsen af 1920'erne vrimler Villabyernes Avis med reklamer for falske tænder på de samme sider, som opfordringer til forældrene (navnlig mødre) om at holde et vågent øje med børnenes tænder. En sådan opfordring møder man i Villabyernes Avis fra den 7. juli 1921, hvor læserne opfordres til at lægge sig

på sinde 'nøje at vaage over, at deres Børn børster deres Tænder og ikke tager en Bismarcksklump eller en Sukkerstang med i Seng om Aftenen efter Tandbørstningen.' Dette indlæg var en del af en længere debat i Gentofte Kommune om etablering af 'Rationel Skoletandpleje'.

Allerede i 1910 blev det i Villabyernes Avis debatteret, om ikke det var værd at indføre skoletandpleje med henvisning til den sølle forfatning, skolebørnenes tænder var i. Et andet vægtigt argument var, at skoletandpleje jo fandtes i andre kommuner, som man i hvert fald ikke ønskede at stå tilbage for.

Forslag om skoletandpleje blev nedstemt flere gange i sognerådet med henvisning til økonomi. Visse protester kom dog også fra forældrene. I Villabyerne fra den 24. marts 1916 kan man således læse, at der er adskillige mødre 'som mener, at det dog i Grunden er blodig Synd mod Børnene at tvinge dem til at gaa til Tandlægen, naar de ikke har ondt i Tænderne'.

Der indførtes en skoletandlæge ordning for de mindste elever i Gentoftes Skoler i 1916, men en egentlig skoletandklinik måtte vente nogle år.

En rationel skoletandpleje

I november 1922 vedtog skoleudvalget i Gentofte, med én stemme imod, at skoletandplejen skulle tage sin begyndelse den 1. september 1923. I første omgang var det dog ikke gratis – børnene skulle betale 2 kr. det første år og sidenhen 4 kr. om året. Klinikken kom til at ligge på adressen Helle-

Tænder efterses på tandklinikken på Dyssegårdsskolen.

rupvej 33 tæt på den gamle Hellerup Skole, og tandlæge Fru Anna Kjær blev ansat som forstander.

I de følgende årtier satte tusindvis af børn sig i tandlægestolen. Og Fru Kjær turnerede i flere år på kommunens skoler, hvor hun afholdt foredrag om tandpleje (med lysbilledshow) for Gentoftes forældre.

I 1946 var der ikke længere nogen tvivl om skoletandplejens fordele, og udvidelsen blev vedtaget enstemmigt og uden de store debatter. Foruden Centralklinikken ved Hellerup Skole og en klinik, der i 1938 var blevet åbnet på Dyssegårdsskolens loft, ville der nu også komme klinikker på seks andre skoler i kommunen. Desuden blev plejeordningen gjort gratis for alle kommunens børn indtil deres femtende år.

Et kvindeerhverv?

Da skoletandplejen tog sin begyndelse, var den varetaget af kvinder. Forstanderen for Gentofte Kommunes Skoletandklinik, Fru Anna Kjær, fik

hurtigt en kollega i tandlæge Fru Østerberg, der senere blev klinikbestyrer på Dyssegårdsskolen.

Flere kvinder blev ansat som tandlæger og klinikassistenter gennem årene, og da der i 1946 skulle udpeges en overtandlæge med ledelsesansvar for skoletandplejeområdet, var der da også mange, der havde regnet med, at det ville blive den kvindelige tandlæge, der allerede havde fungeret som leder i et år.

Men der blev i stedet valgt en mandlig københavnsk tandlæge. Dette ledte til flere vrede skrivelser i Villabyernes Avis, hvor det f.eks. den 26. september bemærkes, at 'man fra de paagældende Myndigheders Side beklageligvis ikke har Blik for den Indstilling, som hører Nutiden til og som gaar ud paa, at man ikke kan eller bør vrage Kvinderne ved Besættelsen af ledende Stillinger'. Skoletandplejen har i 100 år gjort sit for Gentoftes børnetænder. Og det må da også konkluderes, at langt færre i dag har brug for at ønske sig et gebis i konfirmationsgave. ■